

2023
July
2023
Julie

61 Mech Monthly

61 Mech Veterans Association

61 Meg Maandeliks

61 Meg Veterane Vereniging

*Diensplig
VS Staande
Mag.
Deel 1 / 6*

*Die 61 Meg
Bergfiets
Entoesias*

What you need to know

*Die pensioen
vir militêre veterane*

Redaksioneel

This month hasn't been particularly newsworthy. Even though there have been some major events in the world, they haven't had much impact on our 61 Mech veterans routine. The veteran's front was especially quiet on social media. Veterans of all services, from all generations, seemed to be taking a break from their usual activities on social media.

Veterans who typically post frequently, were missing in action. Even the most active veteran social media accounts were eerily quiet. It's not clear why this month was so quiet on the veteran's front, but it's clear that many veterans took a step back from social media during this time.

This could be due to a variety of reasons, such as taking a break to reconnect with family, or to focus on their own well-being. Veterans may have also wanted to take a break from the conflict and negativity that can sometimes be found on social media. Whatever the reason, the veteran's front was exceptionally quiet this month.

Augustus beloof om meer aktief te wees. Dit is die laaste maand van die winter. Dan is daar die 61 MVV se jaarlikse gedenk-diens en algemene jaarvergadering by Ditsong. Die Wes-Kaap en KZN hou soortgelyke dienste op dieselfde dag – 19 Augustus 2023.

Ons skakel hierdie maand oor van die 61 MVV Kwartaal Joernaal na 'n Maandelikse Nuusbrief. Dit maak dit makliker om vervolg en opvolg artikels te plaas.

Ons vertrou dat ons lesers meer aktief sal deelneem. Help ons asseblief met die plasing van u bydraes, artikels en stories.

Redaksie.

In This Issue

Die nuutaangekondigde pensioen vir militêre veterane	3
2023 Gedenkdien Reelings	5
Operation Askari – 40 Years Commemorative Coin	8
Die 61 Meg Bergfiets Entoesias	10
Die Trapfiets in die Militêre Rol	14
“The Citizen Soldier In The Border War” by Willem Steenkamp (Condensed).	16
The 61 Mech Bn Gp Influence – Umvoti Mounted Rifles	22
Diensplig VS Staande Mag - Brig Genl Tony Savides	25
Huldeblyk aan AO1 Hans Swarts	32

Die nuutaangekondigde pensioen vir militêre veterane

Gert Minnaar

Daar is die afgelope tyd baie bespiegeling oor die regering se aankondiging oor 'n pensioen wat aan militêre veterane uitbetaal gaan word. Sommige veterane is sinies en glo dit is net 'n "rumour", terwyl ander heimlik hulle hoop daarop vestig dat dit 'n werklikheid sal word wat vir hulle 'n uitkoms kan bring in hierdie moeilike tye.

Die Wet op Militêre Veterane, 2011 (Nr 18 van 2011).

Die Wet op Militêre Veterane, 2011 (Nr 18 van 2011) het op 1 April 2012 in werking getree, en reguleer die belange van Suid-Afrika se militêre veterane wat RSA burgerskap het.

Hierdie wet erken twee tipes militêre veterane, eerstens die veterane van die statutêre magte, wat deel was van 'n mag wat volgens 'n wet of statuut tot stand gekom het, soos in die geval van die SAW en SANW, en tweedens die veterane van die nie-statutêre magte wat as deel van die bevrydingsbewegings aan die bevrydingstryd deelgeneem het, soos in die geval van uMkonto we Siswe, Azanla en Azapo.

Dit beteken as jy in die SAW en/of die SANW militêre diens gelewer het, jy in terme van die definisie van "militêre veteraan" in hierdie wet, gereken word as deel van Suid-Afrika se militêre veterane, ongeag of jy 'n dienspligtige, vrywilliger of beroepsoldaat was.

Registrasie op die Nasionale Databasis vir Militêre Veterane.

Die Departement vir Militêre Veterane is die staatsdepartement wat die bepalinge van die Wet op Militêre Veterane, 2011 (Nr 18 van 2011) moet implenteer. Een van die departement se funksies is om 'n Nasionale Databasis vir Militêre Veterane op te stel en in stand te hou, en elke kwalifiserende militêre veteraan is

verplig om formeel aansoek te doen voordat sy naam op die databasis sal verskyn.

Jou naam word nie outomaties op hierdie databasis gelaai nie, want die departement moet jou inligting verifieer om te bevestig of jy wel militêre diens gelewer het. Dit is waarom jou Persol- en diensrekords saam met jou formele aansoek ingedien moet word, want daar is baie kansvatters wat ook probeer uitkom by die voordele wat vir hulpbehoewende militêre veterane beskikbaar gestel word.

Voordele vir militêre veterane in terme van die Wet op Militêre Veterane, 2011 (Nr 18 van 2011).

Hierdie wet maak voorsiening vir die verskaffing van voordele aan behoeftige militêre veterane wat aan die voorgeskrewe kwalifiseringskriteria voldoen in terme van hulle persoonlike behoeftes.

Benewens die bestaande voordele waartoe militêre veterane reeds toegang het in terme van die wet, het die regering einde verlede jaar aangekondig dat daar ook nou 'n pensioen ingestel gaan word vir militêre veterane.

Kwalifiseringsvereistes vir die pensioen vir militêre veterane.

Die eerste vereiste is dat jou naam geregistreer moet wees op die Nasionale Databasis vir Militêre Veterane, en jy sal weet of dit so is omdat die Departement vir Militêre Veterane jou

sukcesvolle registrasie aan jou sal bevestig. As jy nie so 'n bevestiging gekry het nadat jou aansoek om registrasie ingedien is nie, moet jy dit opvolg by die departement, want dan verskyn jou naam nog nie op die databasis nie.

Die departement se inbelsentrum in Hatfield, Pretoria se nommers is

063 222 2227 / 063 546 3412 / 063 336 2631

Gaan besoek egter ook die verskillende streekskantore vir die streek waarin jy bly, se kontakbesonderhede by

<http://www.dmv.gov.za/contact.htm>

Die **tweede vereiste** het direkte betrekking op die pensioenvoordeel. As jy reeds 'n staatspensioen of maatskaplike toelaag ontvang, en die totaal daarvan is meer as die bedrag van die militêre pensioen, sal jy nie die militêre pensioen mag ontvang nie.

Die bedrag van die militêre pensioen.

Die Adjunk Minister van Militêre Veterane het op 26 April 2023 aangekondig dat die pensioenbedrag net meer as R5 000 per maand sal wees.

Dit beteken dat as jy reeds 'n staatspensioen of maatskaplike toelaag ontvang dat die totaal van daardie bedrae van die R5 000 afgetrek sal word, en dit wat oorbly sal dan as militêre pensioen uitbetaal word aan jou. As jy geen staatspensioen of maatskaplike toelaag ontvang nie behoort jy dan die pensioenbedrag van net meer as R5 000 per maand as militêre veteraan te ontvang.

Die finale regulasies oor hierdie pensioen word nou voorberei om voor die Parlement te dien, waarna die datum vir die begin van die uitbetalings afgekondig sal word. Dit sal goed wees om die pers dop te hou, maar mens kan verwag dat hierdie aankondiging voor die einde van hierdie jaar sal gebeur.

Aansoek vir die pensioen.

Die Government Pensions Administration Agency (GPAA) is deur die Departement vir Militêre Veterane aangewys om hierdie pensioen vir militêre veterane te administreer. Die aansoekvorm is beskikbaar op die agent-skap se webwerf waar dit afgelaai kan word by

<https://www.gpaa.gov.za/mvp.html>

Nadat dit voltooi is moet dit saam met die stawende dokumente by enige van die agent-skap se kantore ingehandig word of gestuur word na

milvet.applications@gpaa.gov.za

As jy navrae het kan jy dit ook aan hierdie adres rig of by die inbelsentrum se nommer 080 7723 646.

Dit sal wys wees om, as jy weet dat jou naam verskyn op die Nasionale Databasis vir Militêre Veterane, jou aansoek vir die pensioen vir militêre veterane so gou as moontlik in te dien by die GPAA.

Hierdie pensioen sal, wanneer die uitbetalings geïmplementeer word, terugwerkend vanaf 1 Desember 2022 betaal word.

*Remember
Donthou*

**2023 Gedenkdien
19 Augustus.**

**2023 Memorial Service
19 August**

Die jaarlikse 61 Mech-parade is 'n tyd vir herinnering, respek en nadenke. Hierdie jaar, 2023, sal dit vyftien jaar wees sedert die stigting van die 61 Mech Vetereane Vereniging op 30 Augustus 2008. Die eerste Jaarlikse Gedenkparade en toekenningsdag het in 2011 plaasgevind. Die hoofdoel van hierdie geleentheid is om die spesiale militêre erfenis van die 61 mech bataljongroep te bewaar en dit aan voormalige lede, militêre geskiedenis entoesiaste en die algemene publiek te bevorder.

Ons gesogte eenheid was die operasionele reserwe vir die gedugte vorige SAW en sy opvolger, die SANW vir 27 jaar. Ons het byna alle groot militêre operasies tydens die SWA / RSA en die Angola Bosoorlog deelgeneem. Die eenheid het 'n groot rol gespeel in die bou van die SAW en die SANW as een van die beste leërs wat die Afrika-kontinent nog ooit gesien!

Op die 61 Meg Gedenknaald verskyn die name van al die eenheid se lede wie die hoogste offer gebring het tydens aktiewe diens by die eenheid. Die Gedenknaald was die eerste keer opgerig te die 61 Meg basis by Omuthiya in Ovamboland in 1980. Daarna het die naald saam met die eenheid na Walvisbaai gereis. Hier het dit 'n tydperk in die stoor gelê totdat 61 Meg veskuif het na sy permanente tuiste te Lohathla. Met die eenheid se ontbinding in 2005 het die Gedenknaald na 1 SAI Bn geskuif vir bewaring. Op 25 Mei 2010 het dit finaal tot ruste gekom by Die Ditsong Museum van Militêre Geskiedenis.

**SIMILAR CEREMONIES WILL BE HELD AT OTHER LOCATIONS TO
ENSURE MAXIMUM PARTICIPATION**

**FOLLOW OUR FACEBOOK PAGE
“61 MECH BN GP - GONE BUT NEVER FORGOTTEN”
FOR ANNOUNCEMENTS**

**61 Mech Veterane Vereniging Gedenkdiens
Ditsong Nasionale Museum vir Militêre Geskiedenis**

**61 Mech Veterans Association Memorial Service
Ditsong National Museum for Military History**

19 AUGUSTUS / AUGUST 2023

PROGRAM / PROGRAMME

- 07h30 Hys van vlae / Hoisting of flags
61 Meg uitstalling oop vir besigtiging / 61 Mech display open to view.
- 09h30 Gaste neem hul sitplekke in / Guests to be seated
- 09h35 Veterane tree aan / Veterans form up
Banier word vertoon / Banners are displayed
- 09h45 Aankoms van Funkisionaris / Arrival of Functionary
Genl Maj (Aft/Ret) Roland de Vries, SD, SM, MMM
Boodskap / Message
- Gedenkdiens / Memorial Service: Ds / Rev SS (Fanus) Hansen
- Krans en Kruis legging / Laying of Crosses and Wreaths
- Medalje parade en toekennings / Medal parade and presentations
- Sing van Volkslied / Singing of the National Anthem
- 11h30 Verversings / Refreshments
- 13h00 61 Mech Veterane Vereniging Algemene Jaarvergadering /
61 Mech Veterans Association Annual General Meeting
- 14h30 Skouerskuur

Western Cape

This event is hosted by the Western Cape branch of 61 Mech Veterans Association. We will follow all protocols and directions as set out by the association and its constitution.

However, the event and parade are open to veterans of all associations, families, Born of 61 and Friends of 61. You are welcome to invite anyone who shares the vision, values and history of 61 Mech Veterans Association.

- The 61 MVA Exco has committed to contribute R5000 towards venue hire. A big thank you for this.
- There is no cost for attending the parade. We would however ask a small contribution for the braai to offset cost for things such as salads, hiring of cutlery, cleaning and other services.
- Braai packs will be available for the Skouerskuur braai. The cost will be market related – same as buying from retail butchers.
- Accommodation in one of the luxury tents is R800 per tent per night. Sleeps 2. (R400 p.p.p.n.)
- Casual camping @ R150 p.p.p.n.

If anyone needs more information, you can contact the following persons:

- **Gerard van Rooyen:**
 - Phone or WhatsApp: 083 3773 451
 - Email: gerard@accpro.co.za
- **Jannie Nieuwoudt**
 - Phone or WhatsApp: 084 397 9619
- **Mike Beyl:**
 - Phone or WhatsApp: 082 450 7697

Join us for for a

MEMORIAL PARADE

in honor of Our Fallen Soldiers
and
Veterans of 61 Mech Batallion

SATURDAY 19 AUGUST 09H00 – 13H00

Soefendal, Wellington, Western Cape

PROGRAM

Time / Tyd	Activity / Aktiwiteit
08H30	<ul style="list-style-type: none"> • Hoisting of Flags / Hys van Vlae • Coffee / Koffie
08h35 – 09h30	<ul style="list-style-type: none"> • 61 Mech display open to view • 61 Meg uitstalling oop vir besigtiging
08h00-10h00	<ul style="list-style-type: none"> • Arrival of Members and guests • Aankoms van lede en gaste
10h30 – 10h35	<ul style="list-style-type: none"> • Veterans Form up / Veterane tree aan • Display of Banners / Vertoon van baniere
10h40 – 11h30	<ul style="list-style-type: none"> • Message / Boodskap • Laying of Crosses and Wreaths / Kranslegging • Presenting 61 triangles to family members of fallen soldiers • Singing of National Anthem / Sing van Volkslied
11:30	<ul style="list-style-type: none"> • Discussion re. Ukraine war / Praatjie oor Ukraine oorlog: Prof. Abel Esterhyse
12h00	<ul style="list-style-type: none"> • Refreshments / Verversings
12h30	<ul style="list-style-type: none"> • Book Launch / Boek Bekendstelling • (To be confirmed)
13h00-LATE	<ul style="list-style-type: none"> • Social / Skouerskuur / Camping • Braai / Kroeg

Operation Askari – 40 Years Commemorative Coin

61 Mech Doen Weer Reg!!

Sektor 10 High Brass se besoek aan Cuvelai
6 Januarie 1984

Na Ops Askari het Sektor 10 'n spesiale gedenkmuur laat vervaardig.

Dit was nie bedoel as 'n amptelike dekorasie of geregistreerde toekenning nie, maar as 'n simbool van die Ops. Ek was deel van Ops Askari maar het ook nie een gekry nie. (Net na die Ops nie) maar toevallig was ek na Askari deel van die GMK en ook op 'n stadium die skakeloffisier vir die Gesamentlike Monitor Kommissie by die Sektor 10 HK op Oshakati.

En ek kon my bona fides staaf, en daarom het Brig Joubert vir my een gegee – omdat ek voorbarig genoeg was om hom direk vir een te vra. (Want uit hoofde van my posisie as die GMK skakeloffisier het ek toegang tot sy kantoor gehad). Dit was 'n uiters beperkte oplaag van waarskynlik 100 munte. Oor die afgelope 40 jaar het menige van die 3000 (?) deelnemers van alle eenhede die vraag gevra: “HOEKOM HET EK NIE EEN GEKRY NIE?”

Ek het die vraag aan Kol AS Kleynhans (SSO Komops tydens Ops Askari) daarvoor gevra.

Dawid Lotter

####

AS Kleynhans

Dit het begin met Op Sceptic toe my voorganger 'n baie besondere foto wat tydens die op geneem is, aan kollegas by HK Sektor 10 gewys het. Iemand het die blink idee geopper dat hierdie eerste groot semi konvensionele operasie op 'n spesiale wyse herdenk moes word. Die gedagte is rondgegooi, en daar is selfs aan 'n amptelike medalje gedink, maar dit was nie haalbaar nie. Iemand het die voorstel gemaak dat stukke van 'n gebuite russiese tenk gesmelt moet word, en medaljes gemunt moet word.

Ek is nie seker hoe die proses verder verloop het nie, maar kostes (en borgskappe) en ander faktore het gelei tot die besluit om ongeveer 100 medaljons te munt, wat daarna aan sleutelpersoneel (alle weermagsdele), wat direk by die op betrokke was, gegee is.

As ek reg onthou, het die Sektorbevelvoerder en sy SSO Ops, saam met die bevelvoerders van ander weermagsdele besluit op die ontvangers

Ek kan onthou dat 'n paar medaljons gegee is aan persone buite die groep wat ek ge-

noem het vanweë uitsonderlike bydraes wat hulle tydens die op gelewer het. Ek was nie 'n lid van Sektor 10 tydens Op Sceptic nie, maar ek en 'n kollega wat afgedeel is aan Sektor 10 tydens die op, het die medaljons ontvang vir die misleidingsplan wat ons vir die op gemaak en uitgevoer het

Tydens my dienstermyn by Sektor 10, is medaljons vir operasies Carnation, Protea en Askari gemunt, en as ek reg onthou ook vir Daisy.

OPERATION ASKARI – 40 YEARS COMMEMORATIVE COIN

The 61 Mech Ops Askari special numbered commemorative coin for the 40 years anniversary has arrived. This coin forms part of a Series of 61 Mech Commemorative Coins.

The price of the Askari coin is R300 plus courier cost of R109 PostNet to PostNet.

Payments can be made to:

Account Name: 61 Mech Battalion Group Veterans Association

Bank Name: Standard Bank SA,

Branch Code: 006305

Account Number: 00 329 366 1

Reference: Askari coin + Your Name

NOTE: Send proof of payment, your contact information and nearest PostNet to:
admin@61mech.org.za

Die 61 Meg Bergfiets Entoesias

Die Munga het voorwaar die warrelwind begin wat menige 61'ner se belangstelling geprikkel het. Redaksie het die Munga manne genader oor die skryf van 'n artikel oor aspekte vir die nuwe bergfiets entoesias. Die Munga manne is te besig met inoefen vir Munga 2023 vir skrywe. Redaksie het vervolgens nagelees oor die onderwerp en hierdie reeks artikels saamgestel.

WAT IS DIE MUNGA EQUIPE?

Die Munga Equipe is 'n span bergfiets wedren oor 1130 km en bestaan uit 5 deelnemers wat elk een skof van een na die volgende 'Race Village' ry. Die laaste 90 km vanaf Matroosberg na Wellington word deur al 15 deelnemers afgelê en hulle moet saam oor die eindstreep ry.

Dit het alles begin met Pierre de Jager se Solo Munga in 2020. Hy het getrap vir 61 Meg Veteranen in nood. In 2021 is die eerste MUNGA EQUIPE geloods en 15 deelnemers van 61 Meg het R187 000-00 ingesamel. Hierdie

span het bestaan uit Sarel Coetzee, Jaap Steyn, Anthony Kruger, Cordre Smith en Pierre de Jager. In 2022 Vanjaar was die mikpunt R250 000 en wou ons graag vir HP Ferreira help, maar ook ons mede veterane wat swaarkry.

Omtrent R350 000 was ingesamel waarvan R150 000 deur die Munga ingesamel is en 'n verdere sowat R200 000 uit ander bronne vir die 61 MVA "Back a Buddy" ingesamel is.

2023

'n Paar van ons manne pak die Munga in 2023 solo aan en dus is daar plek in die Munga Equipe groep. "Born of 61" span sal ook deelneem.

**Raleigh 26in
SABRE
21 SPEED MTB**

R1700

**Orbea Rise
Dual Suspension
Mountain E-Bike**

R220 000

Keuse van 'n Fiets

So, jy is gereed om 'n tweewiel-avontuur aan te pak, nè? Wel, gespe vas, want om die perfekte fiets te vind, verg 'n bietjie ondersoek. Voor- dat jy die pad vat, moet jy jouself afvra: watter soort ry kielie jou lus? Is jy die padvegter wat smag na die kameraadskap van 'n groeprit?

Miskien wil jy graag jou fiets as 'n betroubare perd vir daaglikse pendel gebruik. Of dalk, net dalk, is jy 'n wilde en waaghalsige siel wat gretig is om bergfietsroetes soos 'n kampioen te verower. Laat ons nie vergeet van daardie rustige oomblikke, wanneer jy net jou bekommernisse wil weg trap, die son in die park wil geniet of na jou gunsteling kafee wil ry nie. En wat van daardie kosbare geleentheid om met jou kleinkinders te bind, saam met hulle te ry met giggel en gelag wat die lug vul?

Eerste dinge eerste, dink aan die soort fiets- ry wat jy beplan om te doen. Is jy 'n rustige, Sondagmiddag-kuier soort fietsryer? Of is jy meer van 'n spoeddemoon, gereed om berg- paadjies te oorwin en almal anders in jou stof te laat? Afhangende van jou antwoord, is daar verskillende opsies om te oorweeg.

As jy op soek is na 'n geen-nonsense, top-fiets- ry-ervaring, is 'n spesialis-fietswinkel die plek

Merida® Ninety Six

7000™

R120 000

om te besoek. Hierdie plekke ken hul dinge, soos die agterkant van hul geoefende kuite. Hulle sal die room-van-die-room van fietse hê, aangepas vir jou spesifieke behoeftes. Dit is soos om jou sielsgenoot te vind, maar met pedale.

Daar is winkels op die interwebs wat spesialiseer in kwaliteit fietse, wat net wag om tot by jou voorstoep gestuur te word. Wees net gewaarsku, jy sal 'n bietjie kennis nodig hê om die regte grootte te kies en dit korrek op te stel. Dit is soos om 'n legkaart bymekaar te maak, maar met handvatsels en ratte.

Nou weet ons almal dat geld nie aan bome groei nie, tensy jy iewers 'n geheime skuilplek het waarvan ons nie weet nie. In daardie geval, kan ons vriende wees? Maar ek dwaal af. As jy op 'n beperkte begroting is, moenie bang wees nie, my spaarsamige vriend! Jy kan steeds 'n paar wiele vind sonder om die bank bankrot te maak.

Algemene sportgoederewinkels is dalk jou redder, met bekostigbare fietse wat net wag om opgeraap te word. En as jy nog spaarsamer voel, kan jy uitkyk vir 'n tweedehandse een.

So, daar het jy dit. Jou fietskoop-avontuur wag, Oorweeg jou fietsrystyl, jou begroting, en bewapen jouself met 'n bietjie kennis voordat jy hierdie grootse soeke aanpak. Mag die wind op jou rug wees, en die pedale aanhou draai!

So jy is op soek na 'n lieflike nuwe rit, nè? Wel, voor jy jou opgewondenheid laat wegtrap, kom ons praat oor iets belangrik: jou begroting.

Pryse kan wissel van R1700 vir 'n afdelings winkel Raleigh 26in SABRE 21 SPEED MTB tot 'n R200 000 rand spesialisfiets soos Orbea Rise Dual Suspensie. Dan is daar ook fietse met 'n veel hoër prys etiket.

Nou, as jy nie die bank wil breek nie, moenie bekommerd wees nie. Maar hier is die ooreenkoms: moenie vergeet dat kwaliteit gewoonlik met 'n bypassende prysetiket kom nie. So, as jy nie wil hê dat jou splinternuwe fiets soos 'n nar op 'n eenwielfiets uitmekaar val nie, hou dit in gedagte.

Hier is nog 'n goeie wenk: begroot vir al daardie ekstra onderdele en bykomstighede wat jy dalk nodig het. Jy weet, klokkies, fluitjies, flitsende ligte, dalk selfs 'n bekerhouer vir daardie noodsaaklike oggendkoffierit. Ja, jy gaan al daardie oulike goed wil hê, glo my.

Dus, in 'n neutedop, om jou begroting uit te vind is soos om jou fietsrybestemming te kies. Of jy nou groot wil gaan of dit beskeie wil hou, daar is 'n fiets daar buite wat net vir jou wag.

Om die perfekte fietsgrootte te kies, is belangriker as om te probeer om oor jou Vrydagaand-planne te besluit. Gemak en veiligheid is hier op die spel. Ons praat oor faktore soos jou lengte, binnebeenlengte, ryervaring, en dalk selfs hoe lenig jy is. Daar is geen plek vir wilde raaiskote nie. As jy op 'n swakpassende

fiets klim, maak gereed vir ongemak en 'n eenrigtingkaartjie na 'n gevaarlike plek. Maar moenie vrees nie! Plaaslike fietswinkels is hier om die dag te red. Hulle weet hoe om jou te help om daardie Gouelokkies-grootte te vind. En moenie die klein besonderhede vergeet nie, soos om die saalhoogte, stuurhoogte en reikwydte aan te pasomdingenetregtelaatgebeur.

Sodra jy jou perfekte tweewiel-metgesel gevind het, is dit tyd om na die fyner dinge

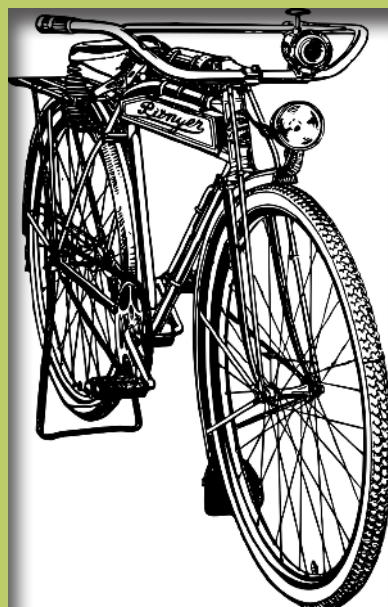

in die lewe te dink – die onderdele en bykomstighede wat die ware glans in jou rit na vore bring. Nou kan sommige fietse dalk gestroop kom, wat jou die eer laat om te besluit watter ekstra lekkernye om aan te smul.

Bo aan die lys het ons die klassieke - daardie betroubare waterbottelhouders wat jou gehidreer hou op daardie intense trap-eskapades. Nou, wie wil nie die blink ster op die strate wees wat die nag verlig met jou skitterende teenwoordigheid nie? Dis reg, vriende, ligte is in! Hulle sal jou veilig en gesond hou. Al ooit die verwoestende oomblik van 'n pap band in die middel van nêrens ervaar? Moe-nie bang wees nie, want 'n gewone handpomp sal jou uit hierdie fietsryer se nagmerrie red.

Ag, die betroubare slot - voog van jou geliefde rit. Dit is soos daardie onbreekbare band tussen jou en jou fiets, wat jou kosbare belegging veilig hou teen die skuilende bandiete van die samelewing.

Nou, kom ons kyk na ander bybehore. Die fietsrekenaar is jou sleutel om die raaisels van afstand, spoed en tyd te ontsluit. Word die Sherlock Holmes van fietsry, kraak die kode en ontrafel die geheime wat in die asfalt versteek is. Maar hou vas, daar is meer - aanpassingsopsies! 'n Ander

saal of pedale kan jou ry-ervaring tot duiselingwekkende hoogtes neem. Gereed om soos 'n arend te sweef met jou nuutgevonde gemak?

En uiteindelik, onder in die sonnige land van Suid Afrika, is die dra van helms die wet. Onthou net, veiligheid is altyd modieus. Maar hey, as jy ekstra selfversekerd voel, gaan wild met bykomstighede soos handskoene of opgestopte fietskortbroek. Jou boude sal jou bedank, en jy sal gemaklik trap.

Gratis Bronne om te Raadpleeg

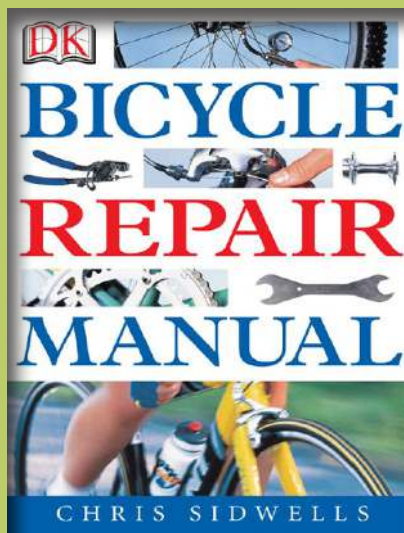
Lees meer oor die wye verskeidenheid van fietse en hulle doel in hierdie artikel. Kopie en plak die skakel in jou soekfunksie:

<https://www.bikeexchange.com.au/blog/choosing-the-right-bike-bicycle-buying-advice>

Werk deur hierdie volledige kursus om die spektrum van Bergfiets-ry te bemeester. Dit is gratis (sou jy 'n sertifikaat wil hê, dan betaal jy daarvoor.). Kopie en plak die skakel in jou soekfunksie:

<https://alison.com/course/understanding-the-basics-of-cycling>

'n Handige verbruikers handleiding. Kopie en plak die skakel in jou soekfunksie:

<https://archive.org/details/dk-books/DK%20-%20Bicycle%20Repair%20Manual%20%282005%29/>

Die Trapfiets in die Militêre Rol

Bosoorlog

Gedurende Ops Askari 1983/84 het Fapla gebruik gemaak van waarnemers op trapfietse. Hulle was veral op die Cuvelai front baie bedrywig. Ons het dit as baie eenaardig ervaar dat dit nie saak maak waar ons die laergebiede ingeneem het nie, binne 15 minute het ons indirekte vuur getrek vanuit die dorp, waar die Fapla artillerie ontplooi was. Ons het gou besef dat daar 'n mobiele artillerie waarnemer ons bewegings volg. Ons het die fiets spore opgetel, en verskeie planne beraam om hom te vang. Maar al ons pogings was tevergeefs – hy was te rats vir ons.

Dawid Lotter

Eksperimenteer

Gedurende die 1870's het Europese leërs geëksperimenteer met fietse en driewielfietse vir militêre gebruik. Hulle het gevind dat driewielfietse meer stabiel is en in staat is om meer toerusting oor goeie paaie te dra. Die Engelse weermag het vierwielfietse en tandems gebruik om gewere te dra, maar hulle was nie prakties op rowwe terrein nie as gevolg van hul soliede bande. Die uitvinding van die pneumatiese band deur Dunlop in 1888 het die aanvaarding van fietse deur Europese leërs grootliks beïnvloed. Saam hiermee het verskeie baanbrekende tegnologieë ontwikkel soos koëllaaars, buisvormige staalraamwerk, rollaerketting en die tangensiaal-speekwiel.

lyking met Jameson se stadigbewegende perdekolom, kon snelfietsryers vrylik teen 'n spoed van 15 myl per uur reis en boodskappe tussen sy kolom en Johannesburg aflewer.

Tydens die Anglo-Boereoorlog in 1899 het die fiets 'n waardevolle bate vir militêre magte geword. Dursley Pedersen het 'n opvoubare fiets bekendgestel wat slegs 15 pond geweeg het, wat dit gerieflik maak om oor rowwe en padlose terrein te dra. Terwyl die fiets nie gewapen kon word nie, is taktieke ontwikkel vir die gebruik daarvan. Hierdie oorlog was die eerste praktiese studie van fietsryer-taktiek en het die verskillende militêre toepassings daarvan. Etlike duisende Britse soldate, Boerekommando's, boodskappers en verkenners het hul fie-

Anglo Boereoorlog II

Jameson se Wielrijders

Aan die einde van Desember 1896 het spanning die hoogte ingeskiet namate magtige mynbelange probeer rebelleer teen die Boere-regering onder leiding van Dr Jameson. Jameson se opmars deur die Transvaal was 'n mislukking. Sy 600 man was voortdurend geteister deur onsigbare Boerevegters. Hierdie Boere sou vinnig na vore kom, aanval en dan verdwyn. Die veldgewere en Maxims wat deur Jameson gebruik is, was ondoeltreffend in hierdie situasie. In verge-

tse suksesvol deur verskeie terreine soos heuwels, berge, veld, koppies en woestyne gery. Fietse is in diens van boodskappers, omskep in draagbaars, en gebruik in spesiaal ontwerpte tweeman-fietse vir spoorwegpatrollies.

Die interessantste gebruik van fietstechnologie in die Boereoorlog was die skepping van “oorlogsfietsse” om spoorlyne te patrolleer.

Danie Theron se Wielrijders Rapportgangers Korps het met die uitbreek van die oorlog uit 108 lede bestaan. Hulle was ingedeel in sewe afdelings met wisselende getalle manskappe, wat regoor die Transvaal en Oranje-Vrystaat gestasioneer was. Hulle hoofdoel was om kommunikasienetwerke tussen Boerekommando's te vestig.

“...the Boers relied upon bicycle riders in many circumstances. For example, during their retreat from the Orange River in March 1900, they drove 750 ox wagons over 140 miles. The convoy stretched along 15 miles of road as it traveled north along the Basuto border, via Wepener. While Boer horsemen protected the slow-moving convoy's flanks, cyclists pedaled up and down the lengthy column maintaining communications.” (Bernard Fall, p. 127.)

The 1000 strong City Imperial Volunteers cyclists were active in both the Orange Free State and the Transvaal regions. Before leaving England, they replaced their standard military bags with a spacious rucksack recommended by a mountain climber. Each cyclist carried a variety of essential items, including ammunition, food, water, a belt with a pouch and bayonet, a car-

bon filter, field glasses, a knife, and a compass.

Additionally, the bicycle itself had a rolled-up raincoat attached to the handlebars, a rifle in a bucket attachment, and a carrier on the back for holding a coat, blanket, waterproof sheet, and the rucksack, which contained clothes and a mess tin. The versatile alpine rucksacks could be worn by the rider or strapped onto the bicycle as needed. By releasing a single strap, they could quickly remove the heavy equipment from the back of the bike, allowing for quick and agile manoeuvres. (Thomas C. Thayer).

Interessante Leesstof

Gratis Aflaaibaar

Kopie en plak die skakel in jou soekfunksie:

<http://samilitaryhistory.org/vol041dm.html>

Condensed Article

*This article is a condensed version for the 61 MVA Monthly Journal of the full article
"THE CITIZEN SOLDIER IN THE BORDER WAR" (22 pages)
by Willem Steenkamp*

The role of citizen soldiers in the Border War was significant. These soldiers were regular men and women who took up arms out of necessity and then returned to their civilian lives once the conflict was resolved. The importance of these citizen soldiers in the war has not been fully understood or appreciated. The outcome of the war would have been significantly different if the South African Defence Force (SADF) had not been able to enlist a sufficient number of citizen soldiers.

Editors note

The soldiers from 61 Mech were among the best in the SADF. Their intensive training and operational successes ensured that they were treasured in the part-time regiments and commandos in which they served after their initial national service. The examples are numerous.

Just a few:

L/Cpl Koen (1987) received the OC Commendation of Wits Rifles during his first camp. (1989)

Cpl Stelios Moraites (1987) received recognition in his CF unit for the professional way in which he conducted life ammunition trench clearing.

2/Lt Jan Bergh (1988) later became the second in command of Vereeniging Commando.

The majority of the soldiers from Regiment De La Rey who participated in Ops Askari were old 61 Mech members.

Condensed Content

For over 500 years, South Africa has relied on part-time citizen soldiers to fight in its wars and conflicts. This is because South Africans historically have been warlike but not militaristic and could not have a full-time standing army due to lack of resources. Early warriors in South Africa, such as the Khoina, BaSotho, Borer commandos, Griqua, Oorlams Nama clans, Xhosa, and Shaka Zulus impis, were all citizen soldiers. When the Union of South Africa was created in 1913, the Union Defence Force (UDF) consisted mainly of citizen warriors following the principle of conscription. The UDF aimed to be affordable and part of the Imperial umbrella as South Africa was a dominion at the time.

Photo - Georgy Konstantinovich Zhukov

The South African military had a small permanent force, including the South African Mounted Riflemen and the South African Aviation Corps, supported by professionals in the Permanent Force. Most of the combat capabilities relied on the Active Citizen Force regiments and Defense Rifle Associations, which aimed to train and retain citizen soldiers for both low-intensity and high-intensity operations. Despite challenges, this coexistence between the Active Citizen Force and the Permanent Force was cost-effective and efficient in various conflicts.

After **World War I**, South Africa experienced an economic depression that resulted in the disbandment of most mounted riflemen regiments. During the Great Depression, units had to undergo unpaid training camps. Despite the challenges, the Aviation Corps was revived as a separate service called the South African Air Force. More regiments were established, the “Defence Rifle Associations” (DRA) were reorganized, and a job-creation unit called the Special Service Battalion was formed. However, these efforts were insufficient to adequately prepare South Africa for World War II, as the country entered the conflict under-equipped and poorly trained.

During **World War II**, South Africa expanded its armed forces and played a significant role in different theatres of war. However, post-war led to a reduction in the defense forces, resulting in a period of stagnation. Some changes did occur, such as the creation of the South African Armoured Corps and South African Infantry Corps. In 1948, the Defense Rifle Associations became rifle commandos, and compulsory training was introduced in 1951. In 1957, a new Defense Act was passed, which maintained certain aspects of the previous act, including a clause that restricted South African troops’ deployment to the defense of the homeland. In the 1960s, South Africa was expelled from the Commonwealth.

During the **1960s**, a different type of insurgency emerged, distinct from traditional wartime resistance. This form of insurgency resembled a low-level civil war, requiring significant manpower and lasting for many years. It would on-

ly end when one side surrendered or the conflict escalated into a decisive defeat. However, the existing military force, designed for conventional warfare, was ill-equipped for this type of conflict. Therefore, a new system was needed that would incorporate the benefits of the existing one while also maintaining a well-trained and substantial standing force that was cost-effective to maintain. This resulted in significant modifications to the existing system and the establishment of an arms industry, eventually producing world-leading products.

A **national service system** was implemented in which all white males of a certain age were required to participate in full-time conscription for either nine or twelve months. After completing their term, they were assigned to the Citizen Force and commando units where they had to attend annual refresher camps and engage in intermittent training. They had the option to transfer to the inactive reserve or volunteer to continue serving. Additional infantry battalions, artillery, and armored units were established to accommodate the increased number of trained men. The commando system also received attention and was upgraded. This change brought about a more serious commitment for individual soldiers and marked the return of a standing combat force for the country. The South African Defense Force now had a substantial pool of fully-trained personnel, allowing for rapid deployment without needing a preparatory period.

The SADF implemented a system where they could select and train leaders from the junior officers and non-commissioned officer candidates based on their performance during basic training. This new approach was more systematic and thorough compared to the previous system. Additionally, the national service force helped alleviate the negative impact on the economy that could result from mobilizing a large number of economically active workers by recruiting individuals straight from school.

By 1974, the South African Army had significantly strengthened its military capabilities. It now consisted of eight full-time infantry battalions that were not only training centers but also deployable combat units. There was also a combat-ready parachute battalion with its own training center, as well as the State Presidents Guard, which served both combat and ceremonial purposes. Additionally, one of the infantry units, 2 SA Infantry, had a unique structure that included an armored-car squadron and a field artillery battery. Similar organizational structures were implemented in other corps such as artillery and armor.

To accommodate discharged national servicemen, new part-time units were established, resulting in a total of 42 infantry battalions, including a parachute unit, and more than 200 commandos distributed across magisterial districts. These units were manned by both national servicemen and CF (citizen force) members. Moreover, there were 16 armored regiments and 19 artillery regiments manned by national servicemen and CF members as well.

The national service system also trained a significant number of leaders, many of whom served in CF units alongside experienced pre-national service leaders.

Supporting this formidable force were a relatively small number of Permanent Force leaders and instructors stationed at various training battalions, corps, and service training schools. Additionally, there was an exclusive regular unit called 1 Reconnaissance Commando, which served as

the precursor to today's special forces units.

In summary, there was a shift in the role of part-time regiments in the military. They used to be first-line units with direct engagement with the enemy, but now they were considered as the second line of defense or the rearmost rank of the first line. They were still crucial to the army and maintained its main conventional warfare capability but were no longer the first to enter battle. During the 1970s, there was confusion regarding training part-time regiments for both conventional and counter-insurgency warfare. This resulted in the decision to separate the two tasks and specialize certain regiments. The South African Infantry Corps, for example, had three components: conventional mechanized and motorized infantry, light infantry for counter-insurgency, and commandos for rear-area protection. National servicemen and Citizen Force members were serving in various roles within the military.

In the 1970s, the South African Defense Force (SADF) became involved in a conflict known as **the border war**. It began in 1966 when the South-West African Peoples Organisation (SWAPO) started an insurgency against the administration of South-West Africa. Initially, the military only provided support to the South African Police (SAP). However, in 1973, the government decided that the police could not handle the escalating insurgency, so the responsibility for counter-insurgency operations was

transferred to the SADF. The SADF began deploying personnel and equipment in 1973, and officially took over on April 1, 1974. The public had mixed reactions to this decision, but it did not change the fact that the SADF was committed and the border war was underway.

Initially, national servicemen from training battalions, along with Permanent Force members and a few Active Citizen Force volunteers, were deployed as the first troops. ACF and commando units were not called up for border service at this time due to economic and political implications. The main focus of their deployment was the eastern end of the Caprivi Strip, as Angola was still under Portuguese control and SWAPO insurgents had to infiltrate from Zambian territory. The deployment was not difficult, as the local population in Caprivi was not supportive of SWAPO. The South African Defense Force was still recovering from neglect after World War II, with limited weaponry and equipment available.

Operation Savannah was a military operation involving South Africa and Angola. South Africa became involved due to the potential impact on its border security and the threat of infiltration by SWAPO. After some internal debate, South Africa took action when the town of Calueque, which had a vital hydro-electric scheme, came under threat. South African forces chased out the occupiers and this marked the beginning of South Africa's involvement in the Angolan civil war.

During Operation Savannah, the South African military supported rebel groups in Angola against the MPLA, who were backed by Cuba. Initially, the South African forces were meant to provide training and support, but they became directly involved in combat due to the lack of organization among the rebels. They trained and led the rebel forces, provided specialists and equipment, and performed well in combat with minimal casualties.

Towards the end of 1975, the South Africans faced obstacles related to the end of the national servicemen's term and a violation of the Defense Act. The government extended the national servicemen's term, mobilized more units, and reinstated the Red Oath requirement for Citizen Force units.

The CF units played a minor role in the overall South African withdrawal from Angola, mainly serving as a screen to facilitate a southward movement. There was a possibility that they would have to engage in combat against MPLA/Cuban forces, but this did not happen. Operation Savannah officially ended on March 27, 1976. In the aftermath, the focus shifted to the insurgency in Ovamboland, with national servicemen fulfilling various roles along the border. This included deploying specialists in fields like medicine, technology, and education. CF units and other personnel were regularly mobilized for three-month periods, with some volunteers staying on longer. These units brought invaluable specialist skills to the effort.

In the period between **1977 and 1982**, the border war between Angola and South Africa escalated and spilled back into Angola. In 1977, the national service period was extended to two years and the part-time obligation increased, causing dissatisfaction among national servicemen and CF members. However, from a military perspective, these measures made sense as the previous 12-month system resulted in a high turnover and a loss of valuable expertise. South African policy aimed to prevent SWAPO infiltration southwards by providing assistance to UNITA and launching periodic external op-

erations to weaken SWAPO's combat capability. These external operations were carefully planned and resulted in short-lived but fierce combat. The first major operation, called Operation Reindeer, included a large-scale airborne attack on the town of Cassinga led by Colonel Jan Breytenbach. The attack highlighted the strengths and weaknesses of the system in place, with the reliance on part-time forces compensating for the limitations of full-time units.

After Operation Sceptic, South Africa established a military force called the South-West Africa Territory Force (SWATF) to work closely with the South African Defense Force (SADF) in conducting the border war. The SWATF grew over the years and eventually carried a major share of the burden, with 70% of combat troops deployed in the operational area being members of the SWATF. It had about 30,000 members, including national servicemen, CF troops, and commando members. The SWATF consisted of a Reaction Force with motorized infantry battalions and light infantry battalions, an Area Force with commando units, and specialist and support units. The emergence of the SWATF provided some relief and eased media control restrictions, as certain news items originating overseas or in Parliament were not subject to government prohibition.

In South Africa, the use of troops to control unrest was not uncommon, as it is a traditional role of the military in many countries. However, in South Africa's case, this deployment became semi-institutionalized, which was ill-advised.

Many citizen soldiers found this type of deployment demotivating and different from traditional warfare. The Chief of the SADF, General Constand Viljoen, warned against malpractices and excessive force, but his efforts were in vain. The government's hard line on conscientious objection led to organizations like the End Conscription Campaign gaining publicity, but it did not significantly impact the fighting capability of the citizen soldier components.

The SADF never directly clashed with armed wings of the ANC and PAC, except in support of the police in black townships. National servicemen and part-time forces continued to participate in the border war by supplying specialist support elements that the SWATF lacked.

Operation Askari, a military operation involving South African forces, ended in January 1984 with a South African victory. Following the operation, a Joint Monitoring Commission was established to end the border war. The goal of the commission was to facilitate the withdrawal of South African forces from southern Angola, with the Angolan armed forces promising to prevent the presence of SWAPO or Cuban forces in the area.

For three years, there were no major external operations, but in 1987, a series of FAPLA/Cuban attempts to attack UNITA resulted in intense violence that lasted until 1988. This involved both South African and SWATF forces, including national service and CF units. Towards the end of the conflict, a large Cuban contingent arrived in southern Angola, but did not engage in combat. In September 1988,

a portion of this Cuban force appeared to be heading towards the SWA/Namibian border, suggesting a possible intention to cross over.

Conclusion

The conflict lasted 23 years. The casualties during the period of 1974 to 1988 included 715 military personnel, 1,087 SWA/Namibian civilians, and 11,291 SWAPO fighters.

After the conflict, the CF and commando men returned to their civilian jobs, while national servicemen went back to their barracks, unaware that full-time service would be reduced and eventually abolished. However, during the CODESA negotiations in the turbulent years of establishing a new South Africa, citizen soldiers were still used to maintain law and order alongside the police.

In 1994, just 10 days before the historic **general election**, it became clear that the police alone couldn't provide adequate security at the numerous polling stations. A quick call-up mobilized thousands of experienced volunteers, including border veterans from CF units and commandos. Their crucial role in ensuring a peaceful and internationally credible election is well-documented in history.

The participation of citizen soldiers in the border war had several effects. The early system of full-time national service battalions and part-time CF units allowed for flexibility and a graduated response on a large scale. This helped the country

adjust to war situations and create the SWATF. The combined national service and CF/commando component allowed South Africa to simultaneously fight counter-insurgency campaigns in SWA/Namibia and Angola, conduct internal security operations, and develop an arms industry without significant economic damage.

The citizen soldiers, who were mostly Africans and close to home, did not face the same cultural dislocation as American soldiers in Vietnam. Despite being mobilized involuntarily, they generally performed well due to various circumstances. Good discipline and thorough training, especially for leaders, were vital for their success in the field. Comparisons with Angolan officers highlighted the importance of advanced training for progression in rank.

- **Banners**
- **Stickers**
- **Labels**
- **Canvas**

Digital Printing ...We Own It!
We Deliver Nationwide

Cpl Niel Bruwer (1min 29sec) 082 695 0665

The 61 Mech Bn Gp Influence

Just as the wind wake up in its corner and bring rejuvenation in its path. So were the days of the 61 Mech Bn Gp. For those national servicemen fortunate enough to pass through the honing grind of the unit a new task layed ahead. After the completion of their National Service they were sent to a citizen force regiments. Some of the finest young mechanized soldiers were absorbed into arsenal of the defense force. There they brought their expertise, their quality training, their operational participation and combat experiences into those regiments.

Part 1 The Umvoti Mounted Rifles

On May 16, 1864, a significant event took place in Greytown. A group of settlers rode their horses into the town under the orders of Lieutenant Governor Sir John Scott. This marked the establishment of the Umvoti Mounted Rifles (UMR). Initially, the unit consisted of approximately 45 men, led by Captain AS Wyndham. The newly formed group was referred to as the Greytown Mounted Rifles.

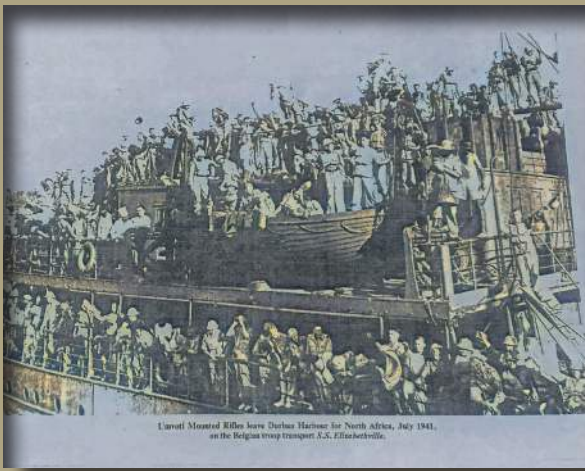

After a few years, the Greytown Mounted Rifles became affiliated with the Natal Hussars. In the years that followed, there was a lot of splitting up and merging of the small units in Natal. Eventually, in 1893, the Regiment that we know today, called Umvoti Mounted Rifles, was formed. It was commanded by Captain H von Bulow at that time.

In 1913, after the establishment of the Union, the Union Defence Force Act was enacted, resulting in significant changes to the South African defence force as a whole. While many regiments lost their distinctiveness, the UMR was fortunate enough to maintain its identity and even gained strength through the addition of the Northern District Mounted Rifles and the Zululand Mounted Rifles.

Since 1910, the UMR has been under the command of the Officer Commanding, Natal Command. Initially, it served as a mounted regiment on horseback and then, starting from 1935, it became a motorized infantry unit. During World War II, the regiment functioned as an infantry unit.

Umvoti Mounted Rifles leave Durban Harbour for North Africa, July 1941, on the Belgian troop transport S.S. Elfaairhille.

UMR Soldiers on leave in Cairo, some weeks before being captured at Tobruk.

In 1954, it transformed into a tank regiment and in 1962, it became an armored car regiment. In 1984, the UMR was incorporated into the 84 Motorized Brigade as the armored car regiment. This required a shift from being a counter-insurgency unit to a conventional force, marking the end of 74 years of service with Natal Command. The unit then became the armored car reconnaissance regiment of the 8 South African Division and was later placed under the command of the 74 South African Brigade in Durban, Natal. In 1999, the 74 South African Brigade was disbanded and the unit came under the direct command of the SA Armour Formation.

In 1953, the regiment was honored with the Freedom of the Borough of Greytown. In 1964, during UMR's centenary celebration, the Freedom of the Boroughs of Empangeni and Eshowe was also bestowed upon the regiment, and they proudly received new Regimental Co-

Umvoti Mounted Rifles arriving at Louis Botha airport in 1976 after a 3 month stint on the border.
Morné van Zyl (FB 2021)

lours. In 1981, the regiment was granted the Freedom of Melmoth. In May 1989, the regiment joyously celebrated its 125th anniversary by exercising their Freedoms of entry into Empangeni, Eshowe, and Greytown. They held marching and mounted parades in each center. In 1989, the second battalion, 2 Umvoti Mounted Rifles, was formed under Eastern Transvaal Command. However, due to rationalization, 2 UMR was re-amalgamated with UMR, effective from November 1, 1991.

The regiment's 140th celebrations took place in Greytown in May 2004. During the event, the 1964 Regimental Colours were consecrated at St James Church in Greytown, and new Regimental Colours were received. Following this, the Freedom of Entry was presented to the regiment by the new Umvoti Municipality. On 20th May 2014, Staff Sergeant Johann Kruger participated in the event. The new colours were flown, and a marching and mechanized march past taken by Umvoti mayor.

May 2014, the regiment celebrated its 150th anniversary by organizing parades in Pietermaritzburg and Durban (Pinetown) from May 15 to 17. The parades included a marching column, a motorized column, and an equestrian troop.

On May 15, the parade in Pietermaritzburg took place on Church Street. During the parade, the City Mayor honored the regiment by

granting them the Freedom of the City. The Mayor also saluted as the regiment exercised their Freedom of Entry into Pietermaritzburg. Similarly, on May 17, the parade in Durban (Pinetown) marched down Kings Road in Pine-town. The City Mayor bestowed the Freedom of the City upon the UMR and saluted as the regiment exercised their Freedom of Entry into Durban.

Volgehoue Verbintenis

*

61 Meg Veterane het 'n suksesvolle skouer-skuur gehou in die Durban area op Vrydag 19 Augustus in die Umvoti Mounted Rifles menasie. (Gert Minnaar FB 2016)

Ek was die hele 1985 by 61 Meg maar die foto is geneem met een van die baie kampe bygewoon op die grens daarna. 2 Umvoti Mounted Rifel's as ek reg onthou. (Paul Bergh – FB 2013)

CARWASH & VALET GROUP

Servicing the carwash industry, one car at a time

Visit us @

- BP Old Farm Rd – cnr Solomon Mahlangu Dr & Old Farm Rd
- BP Eldo Glen – cnr Willem Botha Str & Wierda Rd
- Sasol Montana – 629 Sefako Makgato Dr
- Engen Sunwardpark – 541 Kingfisher Ave, Boksburg
- Total Constantia – cnr Jim Fouche & Wilhelmina
- Total Helderkrui – Cnr Wilgerood & Ouklip
- Engen Wilropark – cnr Hibiscus & CR Swart
- Caltex Maraisburg -226 Maraisburg Rd

Diensplig VS Staande Mag

Brig-Genl Tony Savides se Siening

Deel een van ses Aflewerings

UITSIG UIT DIE OORKANT

Hierdie dokument het jare terug as ‘n “Blog” (en in Engels) op WarinAngola se webblad verskyn. Die vertaalde weergawe wat volg is effens aangepas maar behou die etos en oogmerke van die oorspronklike.

Ek was toe splinternuut wat “blogging” aanbetref, net soos ek maar ‘n groentjie was toe ek vroeg in Januarie 1962 as ‘n baie jong vrywillige rekrut by die Leërgimnasium in Voortrekkerhoogte (‘n paar dae voor my 17de verjaarsdag) aangemeld het. Dit was kort voor die begin van verpligte nasionale diensplig van 9 maande en ek word toe ‘n kwekeling, nie ‘n loteling nie. Ek het toevallig my oproep instruksies ‘n maand of twee later ontvang en het per brief ‘n spreekwoordelike “toffie” aan die owerhede gewys vir die feit dat hulle my opgeroep het terwyl ek reeds in diens was. (Gelukkig het die “toffie:” nooit weer te sprake gekom nie!) Ek sluit toe in Desember 1962 by die Staandemag aan, word kommissierang toegeken, en rapporteer op 7 Januarie 1963 by die einste Leërgimnasium as ‘n splinternuwe Assistent Veldkornet (2de Luitenant) in die pos van “offisier-instrukteur” aan.

“Wat daarvan en wat het dit met Warinangola te doen?”

Uit die staanspoor uit moet ek bevestig dat hierdie NIE ‘n uitsig oor die Grensoorlog uit die vyand se oogpunt was nie, en ook nie van hulle wat die SAW se optredes, en nasionale diensplig oor die algemeen teëgestaan het nie. Dit was (en bly) egter ‘n uitsig oor diensplig uit “die oorkant”.

Hoekom, en wie of wat is “die oorkant”?

Ons word dikwels op webblaaië, en op Facebook, deur stories oor nasionale diensplig vermaak – en hoe lekker, swaar, neutraal, mors van tyd, snaaks, skrikwekkend of selfs opwindend dié ondervinding was – met vele verwysings, soms snedig, na die “Pee-effs” wat in beheer was. Tog, terwyl daar in baie ander gevalle probeer word om eers te probeer bepaal hoe dinge van die ander kant af lyk, is daar min verwys of gevra oor hoe die “PFs” nasionale diensplig ervaar het, of hulle siening daarvan nie. Miskien kan ek deur hierdie dokument ‘n blik daarop offer.

Dit wil voorkom dat sommiges van mening is dat lede van die staandemag (SMag) met diensplig baljaar het en wat diensplig beskou het as ‘n geskenk aan hulle van die gode van Vervolg-ing, Onderdrukking, en Despotisme – sonder om eerste wonder wat hulle (die PFs) hieroor te sê het.

Ek is van Griekse afkoms, maar weet nie of daar ooit sulke gode bestaan nie, maar vir diegene wat glo dat diensplig vir die PFs ‘n lekker speletjie was en dat dit genotvol was om oppassers te wees van Mev Poggenoe se “oogappeltjie”, Mnr Smith se “pride and joy”, Mnr Van Tonder se “blou-oog seuntjie”, of Mev Simpson se “surfer dude” (van wie sy maar net te bly was om vir 9, 12 of 24 maande ontslae te wees). Laat ek julle reg help. Dit was vir ons in die staandemag ‘n moeilike, veeleisende taak – veral vir die onderoffisiere op die spreekwoorde-lyke voorste linie! Daarteenoor was dit nie slegs

ons plig nie, maar ook ons trots en, ja, ons het dit baie geniet! Ek sou bv eerder weer 31 jaar in die SMag deurbring as nog 12 jaar op skool!

Wie sê so?

Ek het natuurlik geen mandaat om namens die destydse SAW, die SA Leër en/of ander SMag lede te praat nie en moet daar dus duidelik verstaan word dat, behalwe waar andersins aangedui, *die menings, herinneringe, en verklarings in hierdie stuk myne is - en slegs myne - en mag hulle nie noodwendig met dié van enige ander persoon of instansie strook nie - en dra ook nie noodwendig hulle goedkeuring weg nie*. Hulle wat van my wil verskil, mag maar, want as almal eners gedink het sou die lewe maar bra vervelend gewees het!

Daarby, omdat diensplig destyds slegs tot manlike burgers beperk is, verwys ek meestal na die manlike geslag. Waar iets moontlik op die “fairer sex” ook van toepassing mag wees, beskou dit asb as so bedoel. Spesifiek vir sekere Facebook skrywers (van wie ook self-aangestelde kommentators en kenners op militêre aangeleenthede blyk te wees) – maar wie vir die doeleindes van hierdie geskrif naamloos sal bly – wil ek uitwys dat Soldaat-wees vir die meeste SMag lede ‘n roeping was en nie slegs ‘n werk wat hulle geneem het “omdat hulle vir niks anders goed genoeg was nie” en op geen ander plek kon kry nie! Ons was goed genoeg om in hierdie selfde armsalige siele kennis en vaardighede te kon vestig wat hulle deur die moeilikhede en die probleme van operasies met vlieënde vaandels deurgebring het, en van sommige selfs later in staat gestel het om wins te maak uit boeke oor hulle ondervindings. Dink hulle werklik dat ons slegs in die SMag was omdat ons nie op “Civvy Straat” werk kon kry nie? Dit is ‘n reuse en verkeerde aantyging! Tog is elkeen op sy eie mening geregtig – al hoe verwaand, lasterlik en verkeerd dit mag wees!

Die SMag het, natuurlik, soos met die meeste beroepe, hulle eie mislukte siele, boosdoeners en boelies gehad; maar om sommer summier

almal met dieselfde kam te skeer is enersyds oneerlik en andersyds suiwer beledigend. My gewone antwoord op sulke aantygings is bloot “ag shame”, maar kom ek brei bietjie daarop uit. Ek herinner my aan ‘n aanhaling - glo uit “The Marauders” deur Charlton Ogburn (hoe-wel ek die boek al gelees het en hierdie aanhaling glad nie kry nie). Ek en my goeie vriend en kollega wyle David (Archie) Moore was in 1972 saam kapteins op die SA Leër se Bevel-en-Stafkursus toe ons op hierdie aanhaling afkom en dit het Archie so beïndruk dat, toe hy 1 Valskerm batalon se bevelvoerder geword het, hy dit op ‘n groot kennisgewingbord in sy eenheid geplaas het. Dit lui soos volg:

THE THANKSGIVING OF THE PROFESSIONAL

I have never ceased to give thanks that life, whatever else it might have in store for me, has brought me not as a mere traveller but as a soldier into this world.

Wherever we go we often encounter hostility. The eyes that meet ours are often sullen with a consciousness of grievance and hurt.

Even the salesmen, the porters and the others who cheat us and harry us, resent us.

But none of it bothers us.

It is not we, but they who are the newcomers, the interlopers, the transients. We know it and they know it.

We belong to that which is older than any nation.

We are the Greeks, the Romans, the Moguls, the Tartars, the Aryans and the Dravidians.

We go back to the beginning of history.

We are the beginning of history.

We are the soldiery.

Wie sou hierdie “Professionals” wees?

Inderdaad hartroerende- en indrukwekkende woorde wat ongelukkig nie altyd deur almal wat hulle as professionele soldate ag waardeer of selfs uitgeleef word nie – ek verwys later weer hierna. Om ‘n professionele soldaat te wees berus nie slegs by hulle wat soldaat-wees hulle beroep maak nie. Daar is tal- le ander wat deur gebeure buite hulle eie be- heer (soos diensplig) of na keuse, op eie reg deel word van die “Soldiery”, die uitstaan- de groep waarna die skrywer hierbo verwys.

Myns insiens is die soldaat wat die kuns van soldaat-wees op die mees militêr-professio- nele wyse uitvoer – ongeag as ‘n beroep, of slegs vir ‘n tydperk of selfs net af en toe.

Beroepsoldate is juis hulle wat soldaat-wees as roeping en beroep aanvaar en wie al- tyd, daarna moet streef om professioneel te wees - maar met inagneming dat daar op die slagveld en in die geveg nie tussen beroep- en deeltydse soldate onderskeid kan wees nie. Die verwysing na die Bevel- en Stafkursus mag seker ongelowiges stomslaan – dat SMag lede regtig die verstandelike- en fisiese vermoë ge- had het om formele kursusse meet te maak!

Kussusse oor vloek, skel en mis- handeling?

Daar was nooit sulke kursusse vir SMag lede soos “Vloek en skel 101”, “Sadisme, Hoër

Graad” of “101 wyses om ‘n troep met ‘n sand-sak, ammunisiekas, spaarwiel, sleepstang of enige ander handige item van militêre uitrusting te martel” nie! Vanaf basiese opleiding deur spesialis-opleiding, bataljon ondersteuningswapen-opleiding, taktiek en gevegshantering, militêre reg, en vele meer oor ‘n dekade of langer het SMag lede met teorie en prakties te doen gekry.

Daarbenewens het dit ook die fondament gelê en selfs die “standaarde” gestel vir dit wat later as “rondfoks” en “opfoks” geken sou word. (Ek vra om verskoning vir die gebruik en die krasheid van hierdie begrippe, maar dit is soos dit is!)

As infanteris weet ek dat teen die tyd wat hulle dié range verwerf het - en teen die tyd dat dienspligtes (DPs) die eer gehad het om hulle teë te kom - elke majoor, sersant-majoor en senior onderoffisier op sowat ses tot agt kursusse van ses tot agt weke lank, reeds gekwalifiseer het. Hieronder ten minste twee ondersteuningswapen-kursusse (Vickers MMG, 81mm mortier, en tenkafweer) waartydens daar geen DP of ander “handlanger” beskikbaar was om die swaar werk te doen nie, soos: dra, skoonmaak, bêre, beman, ammunisie aandra, ens.

Ons van die ouer gaarde het deur die Vickers kursus gesweet, ook beide die 3-duim en 81mm mortiere, en die ou 6-ponder tenkafweerkanon (dareem nie nog ‘n voorlaaiër nie!) En julle wat dink dat ‘n Ratel wiel of -sleepstang ‘n “made-to-measure” straf-instrument was, het nooit met ‘n kookwarm Vickers of 6-ponder kanon moes swoeg nie.

Offisiere wat saam met onderoffisiere op sulke kursusse beland het moes noodwendig ook alles doen - gelykheid onder studente was die reël. Almal het dieselfde onderrig geniet, en ook gelyk aan alle aktiwiteit, drill, oefening en ekstra aksie (lees “opfok”) deelgeneem. Offisiere het dareem een voordeel gehad: na ‘n opmerking soos “is jy fokken doof” is daar dareem ook ‘n “Sir”, “Kaptein”, “Veldkornet” of “Luitenant” bygevoeg! Ons instruktors was meestal SSers of AO2s en was die meeste

OOe op kursus selde van hierdie ranggroepe.

“Sien julle daardie boom?” – waar en wanneer dink dienspligtes het hierdie idee vandaan gekom – spesifiek vir hulle tydens hulle basiese opleiding uitgedink? Vergeet dit! Die drill mag dalk so oud wees soos soldaat-wees self. Shakespeare sou dit dalk so beskryf: “See-eth thou yonder Oak on yon horizon? Proceed thereto in haste forthwith and pluck for me a tender leaf!”

Jou instrukteur sou dit minder poëties gestel het, dalk “sien jy daai fokken boom op die fokken horison? Gaan pluk vir my ‘n fokken blaar daarvan!” Op SMag kursusse was dit veel meer subtiel, slegs “Boom - gaan!” - later net “boom!” – ons het self die ander woorde bygevoeg.

En wat van al die subtiële truuks en kortpaaie wat van kursus tot kursus of van een opleidingsperiode na die volgende uitgevind, geleer, gedeel en aangegee is (veral dié wat eerder slinks as grappig was)? ‘n Uitvindsel van Diensplig? Aikona! Selfs die mees gesoute instrukteur het dikwels sy hande in sy hare gehad met die manewales van ‘n ewe-gesoute klomp offisiere, adjudant-offisiere en onderoffisiere wat hulle lywe student gehou het!

‘n Naam vir elke ding?

Ons het wel dikwels name aan omtrent elke gebeurtenis, aksie en persoon toegedig, maar nie vir “opfoks” en “rondfoks” nie. Ons het hulle wel deurgemaak, maar nooit ‘n naam daaraan toegedig nie, want dit sou ‘n onverdiende status aan die instrukteur gegee het

– en nog ‘n instrument om ons mee te martel! Ons strawwe was baie meer subtiel. Bv soos deur SSers Macintosh by die Infanterieskool wie se ses-ponder kanon die naam “Jenny” gedra het. Ek onthou nie meer of Jenny destyds sy vrou of sy meisie was nie maar dié 6-ponder Jenny was beide “the object of our instruction” en ons “mistress of torture”!

Mac was Engels-sprekend en ‘n ware “gentleman”. Hy kon ons op so ‘n manier slegsê dat ons dit as ‘n aanprysing aanvaar het (veral die Boertjies wie se Engels nie te goed was nie). By Mac was daar geen “om die boom, gaan” nie – eerder “Gentlemen, Jenny would like to see what is behind that tree!” of, aan die einde van ‘n periode, “Gentlemen, let’s take Jenny to tea/lunch/back home!”

Vir julle wat die subtiliteit van die Engelse taal verstaan, was “let’s” nie “let us” nie, maar eerder “you miserable lot – Sir!” Daar was ook ‘n slagkat vir instruksors wat hulle te buite sou gaan - die student op een kursus (bv tenkafweer) kon maklik die instruksor op ‘n ander wees (bv mortiere), waar sy vorige instruksor op sy beurt ‘n student kon wees – “karma is a bitch”!

Wie was eintlik in beheer?

Vir Smag lede was lang tydperke weg van die huis en van sy gesin, ‘n lewenswyse gewoes – of dit vir kursusse, opleidingsoefeninge, of grensdiens was. Kursusse kon enigiets van drie tot ses weke duur, of selfs, in die geval van die Stafdienskursus, nege tot elf maande; grensdiens van een tot drie maande (selfs langer). Opleidingskursusse en -veldoefeninge is by verskeie plekke landwyd aangebied.

Die meeste Smag lede sou eerlik erken dat hulle eggenotes nie slegs hulle huishoudings aan die gang gehou het nie en grootliks hulle kinders opgevoed het nie, maar ook beheer oorgeneem het oor hulle finansies, tuine, “D.I.Y.” en enigiets wat manlief veronderstel was om te hanteer. Daar was ook die alewige verplasings! Vir een of ander duistere rede het “hulle” wat by

Leër HK in beheer was, gedink dat twee jaar op ‘n plek genoeg was vir enige lid – en sy gesin! Mens het skaars jou spreekwoordelike voete gevind toe dit weer tyd word om te trek, en dit het vir pa, ma, en die kinders gegeld!

Sommige kinders se skool loopbane het nie slegs oor twaalf jaar gestrek nie, maar is ook oor al vier provinsies, SWA en tot ses skole versprei! Iemand het selfs opgemerk dat SMag gesinne maklik uitgeken word deur dom kinders en stukkende meubels! Gelukkig was ons vrouens en kinders sterk en oneindig aanpasbaar, en het hulle meestal elke keer wonderbaarlik, vinnig en goed aangepas. Ons meubels was gelukkig ook baie sterk - nie vandag se plastiek en geverfde gemors nie, en van dit is nog in ons besit – en nog heel!

Verplasings het ook gewoonlik aan die einde van elke jaar plaasgevind en kon die gesin hulle voete vind teen die tyd wat die skole weer begin het (en die nuwe diensplig-inname aangekom het). Min van die nuwe troepe sou eers besef dat van hulle offisiere, AOe en OOe net so nuut by die eenheid was as hulle self! Ongelukkig was daar ook nie staasbehuising vir almal beskikbaar nie en moes baie gesinne behuising huur of selfs koop. Vir beroepsoldate was dit maar deel van die lewe.

‘n Interessante geval van hoe SMag personeel destyds gevaar het is dié van Ep Van Lill, bekende meg infanteris van 1 SAI en later bevel-

voerder 61 Meg Bn Gp. Ep Het aan die einde 1964 sy instruktorskursus aan die Infanterieskool geslaag en is dadelik as SMag Sktr by 1 SAI ingedeel. Hy is kort daarna na O/Kpl bevorder (soos hy vertel “for messing purposes only”) maar het mettertyd ook by 1 Valsk Bn, TD Opl Sen, weer by 1 SAI en ook by die direktoraat Militêre inligting – en daarna weer by 1 SAI, tot sy aanstelling as Bev 61 Meg Bn Gp.

Tussen al hierdie beweging deur het hy vele kwalifikasie- en bevorderings- en offisiërskursusse bygewoon en is hy ook getroud en pa geword. Ep het by 1 SAI in elke rang gediensluitend Sktr, O/Kl, Kpl, Lt, Kapt, Maj en Kmdt (Lt Kol). Hy het by 1 SAI (nog op Oudtshoorn) eers met meg inf te doen gekry (toe nog met Saracens wat nie baie suksesvol was nie) en het saam met die eenheid na Tempe getrek. Hy het die eerste ware meg inf kursus (met Ratels) in 1975 by Inf Skool bygewoon en is daarna haas onskiedbaar aan Ratels en meg gekoppel.

Basiese opleiding vir Pee Effs?

Inderdaad so, al klink dit moeilik om te glo is die voorreg van “Basies” nooit slegs vir NDPs beskore nie! Insgelyks, vir julle wat dink dat julle basiese opleiding swaar was, vra vir die ouer garde (insluitend Ep Van Lill) om te vertel van die ondervinding (marteling?) bekend as “Instructors, Infantry (Permanent Force) Part 1”! Soos een rekrut dit gestel het “SMag vrywilligers word as laer as slangmis se skaduwee op die seebodem geag!”

Hulle het onder legendariese instruktors (offisiere, AOe en OOe) deurgeloop wat op die oog af dit as hulle taak beskou het om so veel van die rekrute as moontlik so af te skrik dat hulle nooit verder in die SMag wou voortgaan nie.

Gekruide taal? Baie van dit wat deur die jonger garde gebesig is was blatant maar kru - en totaal deur die sg F-woord oorheers, maar dit wat uit die monde van die legende gevloei het was anders – vloektaal soos poësie, en met ‘n stem wat donderweer laat skrik. Daar was Spud Ehlers, Piet Bliksem (Smit), Frederick George Fucking Crumpton (soos hy homself voorgestel het), JAB Du Preez, Ben Kruger, Ockert Snyman, Tyrebek Calmeyer, Jan Vakansie (Holliday), GA Erasmus, en ander. Hulle het nie gekruide taal gebruik oor hulle nie op die regte woord(e) in Engels of Afrikaans kon afkom nie – maar omdat die woord(e) wat hulle gebruik het wel op dié oomblik die regte woord(e) was! (Soveel van die jonger garde het ongelukkig gebrek aan taalvaardigheid deur vloek te probeer vermom).

Dié “ou manne” is later deur die generasie opgevolg wat die manne van die Grensoorlog-erasal onthou: Jack Pearce, Monty Mountjoy, Ikes Ueckermann, PJB Venter, die Röhrbeck broers, MC Barnard, Johan Stone, HG Smit, Eugene Visser – name wat dienspligtiges en selfs die junior SMag lede nou nog uit vrees laat bewe!

Almal se slaansak

So van vrees gepraat. Ek het die hoogste agting vir die Staandemag Junior Onderoffisier! As dienspligtiges onder die indruk was dat hulle almal se slaansak was, kom hulle nie naby die lot van die SMag junior onderoffisier nie, wat almal se prooi en spreekwoordelik almal se slaansak was. Die RSM het hulle soms, voor ontbyt nog, opgevrete en uitgespoeg sodat die ander senior AOe en OOe hulle ook kon herkou en uitspoeg. Hulle moes gereeld, nes hulle dienspligtig onderdane, in hulle eie kamers inspeksie staan, waar die standaard baie hoër was en, om hulle veel ander take te akkommodeer, soms ook teen onordelik-vroeër ure. Hulle moes altyd op hulle per-

soon netjies wees terwyl hulle kwartiere ook altyd netjies en aan die kant moes wees. Daar is van hulle verwag om eerste in die eenheidslyne te wees en snags die laaste wat onttrek. Hoe hulle dit alles bygebring het weet nugter alleen.

In die meeste gevalle het hulle ook geleidelik al hoe meer professioneel geword en het baie van hulle deur die range gevorder om uitstaande senior onderoffisiere en adjudant-offisiere te word. Vir hulle was daar slegs een “skuil-ling”: hulle was sg “Royal Game” en kon slegs deur die RSM, en van die mees Senior AOe en-OOe bygedam word. Daarteenoor, en tot hulle verdere verdriet, was daar soms ook offisiere in die eenheid wie voorheen onderoffisiere was en wie geweet het dat “rondfok” en “opfok” ook deel van die nuwe generasie moes wees! Ook, as vrywilligers, het hulle ook nie dieselfde mate van “top cover” geniet as opgeroepde dienspligtiges nie. Hulle het darem ook vele ander voorregte geniet, veral na ure.

As die junior SMag OO en die DP's baie goed met mekaar oor die weg gekom het, was dit dalk omdat hulle (in die RSM en kie) ‘n gemeenskaplike vyand gehad het!

Deel 2 in die Augustus 2023 61 MVV Nuusbrief.

Herinneringe

Ek onthou die pismotte in die tente saans. As jy nie gelukkig genoeg was om 'n nagapie te hê om die goed te vang nie, het ons hulle sommer met die R1 geskiet (punte uitgetrek en net 'n klein bietjie kruit ingelos, dan met sunlight seep gelaai!) As jou kruit te veel was was daar sommer 'n gat in die tent se dak ook, en dan natuurlik die gebruiklike opfok omdat jy staatseiendom beskadig het!

Sktr C M van der Bijl, Alfa kompanie, Kanonier 1980

Herinneringe

Ek onthou die eerste stort se water op Ondangwa na Ops Smokeshell. Ons het sommer klere en al (tank suits ook) onder die storte gaan staan! Die water was pik swart soos teer, (amper so dik ook) van al die stof en sweet wat ons vergader het! Dit het gelyk of ons die helfte van Angola saamgery het!

Sktr C M van der Bijl, Alfa kompanie, Kanonier 1980

Memories

I remember the camaraderie, the sad times, when buddies were injured in battle, the sing alongs under the big roof at the mess hall, the “ka .. bak” stints over weekends, when most big sub-units were away on leave, the PF's were back in Tsumeb and the basis was relatively empty. This was when we chased ostriches with the “skewe sewes” -the Russian 4x4 Gaz trucks.

Rfn Ettienne Pretorius, Echelon driver, 61 Mech HQ 1980

AO 1 Hans Swarts

Oorlede 15 Junie 2023

Ek onthou Sers Hans Swarts as Bravo Komp KSKM te Omuthiya in 1987. Hy was die eerste bruin infanteris wie permanent 61 Meg toe verplaas is. Hy was trots op sy offisiere en onder offisiere. Maar veral was hy trots op sy troepe. Hy sou hulle soos 'n leeu met sy lewe beskerm sou dit daarop neerkom.

Wat 'n ondervinding was dit om hom as deel van Bravo 1987 te kon hê!. Soos hy later deur die range gevorder het, het hy op baie soldate 'n indruk gelaat.

AO 1 Hans Swarts, ek sal jou altyd onthou.

Dawid Lotter

Jannie Niewoudt

Baie dankie aan AO1 Lorraine Martin, Jacques Booysen en Anthony Poulton wat ons by die Troosdiens van AO1 Hans Swartz verteenwoordig het. Hulle het ook die gebruiklike 61 Vlag en driehoek aan sy weduwee en familie oorhandig. Dankie ook vir die twee manne wat ons Weskaapse KSM veilig weer by haar huis besorg het te midde van erge storms en reën daardie aand. Salute Lady and Gentlemen.

Jaap Steyn

Lorraine, Jacques en Anthony, Baie dankie Vir al julle moeite met al die reëlings, dit is gebare soos hierdie wat die gom is van ons vereniging. Die nota en pragtige fotos wat ons van Ethel Swarts af ontvang het getuig van haar en die familie se opregte waardering. Dit is n voorreg om te ervaar dat, wanneer dit oor 61 Meg se LEDE gaan GEEN MOEITE ontsien word nie.

DAARDIE TROTS EN LOJALITEIT IS VIR EWIG

BusinessPrint is a state-of-the-art printing company founded on honest hard work, excellence and love for print. Situated in Silverton Pretoria, we specialize in the printing and finishing of packaging products and commercial materials.

Our vision is “**Meeting Expectations**”. We strive to meet this by understanding your expectations and then following through by providing premium solutions and services.

We stand behind the quality of our products and services. Our team is driven by growth and keeping up to pace with the advancing industry ensuring that you get world-standard products.

Contact Details

318 Derdepoort Road, Silverton, Pretoria 0184

Phone: 0861 42 42 59 / 012 843 7600

Email: hello@businessprint.co.za www.businessprint.co.za